

مجموعہ دس تخصص پولیس دیپلماتیک
دورہ تخصص بحریہ (ترقیات) رستہ اطلاعات
ویژہ افغان جزء

مؤلف

علیرضا نجفی

سرشناسه	: نجفی، علیرضا، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه دروس تخصصی پلیس دیپلماتیک دوره تخصصی - تکمیلی (ترغیباتی) رشته اطلاعات ویژه افسران جزء / مولف علیرضا نجفی؛ [برای] پلیس اطلاعات و امنیت عمومی ناجا، مرکز تحقیقات کاربردی.
مشخصات نشر	: تهران: شرکت چاپ و انتشارات راه فردا، انتشارات ناجی نشر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۸۶-۵۱-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران -- برنامه‌های درسی.
موضوع	: پلیس دیپلماتیک -- ایران
موضوع	: Consular police -- Iran
شناسه اثر	: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، پلیس اطلاعات و امنیت عمومی، دفتر تحقیقات کاربردی
رده بندی کنگر	: ۳۹۰/۳۳۱/ن۳/۹۹۶ LGR
رده بندی دیویی	: ۳۷۸/۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۲۰۰۰۰۴

مؤلف: علی رضا نجفی

صفحه آرایی: سید حمید خرازانی

طراح جلد: حاجی رضا صادقی

چاپ اول: تابستان ۹۴

شمارگان: ۳۰۰ جلد

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: راه فردا

نشانی: تهران خیابان ستارخان خیابان شهر آرا پلیس مهاجرت و گذرنامه ساختمان

شماره ۲ مرکز تحقیقات کاربردی ناجا

تلفن: ۸۱۸۲۷۸۰۳

اهدنا گفتی صراط مستقیم دست تو بگرفت و بردت تا نعیم
 اختیری بودی شدی تو آفتاب شادباش الله اعلم بالصواب
 (مولانا)

مرکز تحقیقات کاربردی پاوا در راستای ارتقای سطح علمی و تخصصی کارکنان اقدامات خوبی را شروع کرده است، علاوه بر آموزش‌های اولیه و بدو خدمت، لازم است تا در طول خدمت افراد هر مجموعه‌ای آمادگی خود را حفظ نموده و با اطلاعات روز در رابطه با ماموریت‌های محوله خود آشنا باشند. این مرکز با هدف تقویت، هدایت علمی و ارائه راهکارهای مناسب برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری، فعالیت‌های تحقیقاتی و مطالعاتی مرتبط با ماموریت‌های پلیس اطلاعات و امنیت عمومی را از طریق تالیف کتاب، ترجمه و تحقیق و با بهره‌گیری از اساتید، اندیشمندان و صاحب‌نظران در این عرصه و به روش‌هایی نظیر طرح تحقیقاتی، تشکیل میزگرد و برگزاری جلسات پژوهشی به انجام می‌رساند.

کتاب حاضر به منظور ارتقای سطح علمی و یادآوری سیاست‌های شغلی و نحوه برخورد کارکنان پلیس دیپلماتیک در حوزه ماموریت‌ها، علاوه از قبیل:

۱- تأمین حفاظت و حراست تمام سفارت‌خانه‌ها، کنسول‌ها، اقامتگاه‌های سفرا و همچنین مراکز و اماکن وابسته به نمایندگی‌های سیاسی خارجی و سازمان‌های بین‌المللی مقیم جمهوری اسلامی ایران؛

۲- برقراری نظم و امنیت و اجرای مقررات ترافیکی اماکن آنها حسب اعلام مراتب از طریق سازوکار اداری؛

۳- پیگیری بزه‌های اجتماعی علیه کارکنان نمایندگی‌های سیاسی خارجی مقیم کشور از طریق مراجع ذیربط؛

۴- هدایت، کنترل و نظارت بر نحوه اعمال اقدامات فرماندهان انتظامی در استان‌ها و اعمال نظارت ستادی بر پلیس دیپلماتیک استان‌ها؛

۵- پیگیری، کنترل، ابلاغ و اعمال هماهنگی تردد و مسافرت آنها؛

۶- حفاظت از سفرا در مواقع لزوم و حفاظت از هیات‌های سیاسی خارجی که به کشور وارد می‌شوند؛

و ده‌ها مأموریت دیگر که به تفصیل در این کتاب آمده است تدوین شده است.

امید است، حصولات علمی این مرکز باعث ایجاد انگیزه و تقویت بنیه علمی و کمک به رفتار سازی و در نهایت ایجاد امنیت بیشتر گردد.

رئیس مرکز تحقیقات کاربردی پاوا

سرهنک رضا صبوری

فهرست مطالب

بخش اول- دروس تخصصی- تکمیلی (ترقیعاتی)، رسته اطلاعات، نیل به
درجه ستوان سوم

- ۱- آشنایی با مهارت‌های ارتباط اجتماعی پلیس دیپلماتیک ۲
- ۲- آداب کنسولی، تشریفات، عناصر، مراکز و مفاهیم دیپلماتیک ۹

بخش دوم- دروس تخصصی- تکمیلی (ترقیعاتی)، رسته اطلاعات، نیل به
درجه ستوان دوم، غنیمت‌سری

- ۱- امتیازات اعضای مراکز دیپلماتیک ۳۴
- ۲- آشنایی با اصول و روش‌های نظم‌داری ۴۳
- ۳- اقدامات اطلاعاتی پلیس دیپلماتیک ۵۱

بخش سوم- دروس تخصصی- تکمیلی (ترقیعاتی)، رسته اطلاعات، نیل به
درجه ستوان دومی، درجه‌داری- افسری

- ۱- حقوق دیپلماتیک و کنوانسیون‌های بین‌المللی ۶۶
- ۱- آشنایی با آداب کنسولی و تشریفات ۷۵
- ۲- مأموریت و عملیات پلیس دیپلماتیک ۸۵

بخش چهارم- دروس تخصصی- تکمیلی (ترقیعاتی)، رسته اطلاعات، نیل به
درجه ستوان دومی، ۱۵ هفته‌ای

- ۱- تهدیدات و آسیب‌های مراکز دیپلماتیک ۹۸
- ۲- آشنایی با وظایف اطلاعاتی پلیس دیپلماتیک ۱۰۳
- ۳- آشنایی با روش‌های حفاظت از مراکز دیپلماتیک ۱۰۷

بخش پنجم - دروس تخصصی - تکمیلی (ترفیعاتی)، رسته اطلاعات، نیل به
درجه ستوان یکمی

- ۱- نحوه مواجهه با تخلفات اعضای نمایندگی‌های خارجی مستقر در ج.ا.ایران و
هیئت سیاسی خارجی
۱۱۶
۲- مأموریت‌ها و عملیات پلیس دیپلماتیک
۱۲۱

بخش ششم - دروس تخصصی - تکمیلی (ترفیعاتی)، رسته اطلاعات، نیل به
درجه سرهنگی

- ۱- نحوه کنترل اجتماعات در مقابل سفارتخانه‌ها
۱۳۲
۲- نحوه مواجهه با تخلفات اعضای نمایندگی‌های خارجی
۱۳۷
۳- جایگاه اطلاعات در کنترل مراکز دیپلماتیک
۱۴۲
۴- جرائم و تهدیدات در حوزه مأموریت پلیس دیپلماتیک
۱۴۹

منابع و مأخذ
۱۵۵

پیشگفتار

دیپلماسی از جمله قدیمی‌ترین مشاغل است، زیرا هنگامی که اولین برخوردها و منازعات بین قبایل و اقوام روی می‌داد و صلحی در پی داشت، مسلماً کسانی واسطه‌آشتی بوده‌اند و همین کسان را باید پیشگامان دیپلمات‌های امروز به‌شمار آورد. سفیران، در گذشته دور، از طرف سلاطین مأمور ابلاغ پیام‌های دوستی، اتحاد و جنگ یا صلح بوده‌اند. سفیران، به نمایندگی سلطان متبوع خود، می‌بایست پیام و احتمالاً هدیه‌ایی را به سلطان دیگر رسانده و پاسخ دریافت دارند و به سلامت مراجعت کنند. پس به‌طور طبیعی مستحق احترام و مصونیت‌هایی بودند و این احترامات و مصونیت‌ها، هم‌و‌ایش نزد تمام اقوام رعایت می‌شده است.

اعزام سفیر از طرف یک سلطان و پذیرفته‌شدن وی نزد سلطان طرف مقابل، یک رابطه دیپلماتیک به‌شمار می‌آید. در آغاز روابط ملل بیشتر بین افراد بود که به کشورهای دیگر، به‌خصوص به قصد بازرگانی سفر می‌کردند یا مقیم می‌شدند. به همین دلیل تأسیسات کنسولی که خاص روابط بین افراد و اتباع بود، زودتر از تأسیسات دیپلماتیک که منحصرأ به روابط بین ملل و تعیین اختصاص داشت، به‌وجود آمد. درباره وجود روابط دیپلماتیک در اسلام، چنین می‌توان گفت که «روابط دیپلماتیک از ابتدای ظهور اسلام وجود داشته و حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) برای تبلیغ اسلام در عربستان و سایر نقاط از آن استفاده کرده است». به‌تدریج به توسعه اسلام، روابط دیپلماتیک نیز گسترش یافت و شکل منظمی به خود گرفت. روابط خارجی (دیپلماتیک) خود مقدمه‌ای برای برقراری انواع روابط دیگر است نظیر روابط تجاری، بازرگانی و امثال آن. با توجه به اینکه در ابتدا سطح روابط کشورها با یکدیگر و قوانین و عرف دولتها متضمن رفتار سیاسی با نمایندگان کشورها بود، کنوانسیون وین سال ۱۹۶۱ درخصوص روابط دیپلماتیک و ۱۹۶۳ درخصوص

روابط کنسولی به عنوان نخستین سند فرادستی و سنگ بنای اهداف و الزامات در روابط سیاسی و در حقیقت مدل و الگویی بین کشورها تدوین شد. این کنوانسیون‌ها مجموعه‌ای مدون از قواعد عرفی کشورها بوده و در مواردی نیز نوآوری دارد. همچنین با وضع مقررات جدید یا اختیار کردن یک نظریه از میان نظریات مختلف، حقوق دیپلماتیک و کنسولی را پیشرفت داده و به اختلافات تئوریک گذشته که موجب کم‌اعتباری قواعد دیپلماتیک بود پایان داده است. این کنوانسیون در بخش‌های مختلف به تفکیک مصونیت اشخاص، اماکن، مکاتبات رسمی، اثاث و وسایل نقلیه نمایندگی را در کشورهای دیگر بیان و وظایف دولت‌ها را با رعایت اصل عدم متقابل تشریح کرده است.

در این اثر سعی شده است مطالب به اختصار و با هدف استفاده همکاران محترم رسته اطلاعات در دوره‌های تخصصی تکمیلی (ترفیعاتی) تدوین شود و دارای ویژگی‌های ذیل می‌باشد:

۱- براساس عناوین و سرفصل‌های ثابت تربیت و آموزش ناجا به تناسب موضوع برای تدریس در مراکز آموزشی ناجا تنظیم و از مباحث خارج از سرفصل پرهیز شده است.

۲- به مفاهیم اساسی پرداخته و از طرح مباحث تفصیلی، جانبی تا حد ممکن خودداری شده است.

از مهمترین وظایف فرماندهی پلیس دیپلماتیک، حفاظت و حراست فیزیکی از جامعه دیپلماتیک و مراکز مربوط به نمایندگی‌های سیاسی مستقر در جمهوری اسلامی ایران و اشراف اطلاعاتی بر نحوه عملکرد اعضاء و کارکنان نمایندگی‌های یادشده می‌باشد که کتاب حاضر با الهام از کنوانسیون‌های مربوط به منظور مطالعه اهم جنبه‌های حقوق دیپلماتیک و کنسولی در مأموریت‌های فرماندهی پلیس

دیپلماتیک و قواعد حاکم بر این روابط مطابق سرفصل‌های مصوب تنظیم شده و در عین حال سعی شده است به گونه‌ای باشد که پاسخگوی پرسش‌های عام تمام علاقه‌مندان نیز باشد. امید است از تذکرها و ارشادهای صاحب‌نظران محترم محروم نمانده و از راهنمایی‌های خوانندگان گرامی در اصلاح و رفع کاستی‌های موجود برخوردار شویم.

و من الله التوفیق

علیرضا نجفی

www.ketab.ir